
Persónuhlífar

1

Reglur um gerð persónuhlífa (501/1994 2. gr.)

Skilgreining

Orðið **persónuhlíf** er notað um hvers konar búnað eða tæki, sem einstaklingar klæðast eða halda á, sér til verndar gegn hættu eða hættum sem ógna heilsu eða öryggi þeirra.

2

Reglur um gerð persónuhlífa (501/1994)

Orðið **persónuhlíf** getur auk þess átt við:
Íhlut í persónuhlíf sem hægt er að skipta um og er ómissandi fyrir eðlileg not hennar og notast eingöngu í slíkum búnaði.

3

Heimilt að setja á markað

- ♦ persónuhlífar með CE-merki
- ♦ CE-merki má eingöngu setja á persónuhlífar framleiddar í samræmi við reglur (persónuhlífatilskipun EES nr. 89/686 um heilsu og öryggi)
- ♦ merkja skal hverja hlíf með CE-merkinu
- ♦ notkunarleiðbeiningar skulu fylgja persónuhlífum á máli þess lands sem á að senda þær til

 4

Reglur nr. 497/1994 um notkun persónuhlífa, 3. gr.

- ♦ Meginregla um notkun persónuhlífa
- ♦ Nota skal persónuhlífar **þegar ekki er hægt að komast hjá áhættu eða takmarka hana nægilega** með tæknilegum ráðum sem veita almenna vernd eða með ráðstöfunum, aðferðum eða annarri tilhögun við skipulagningu vinnunnar.

 5

Hvenær á að nota persónuhlífar?

- ♦ alltaf?
- ♦ þegar reglur segja að það eigi að nota hlífar?
- ♦ þegar starfsmanni finnst aðstæður hættulegar?
- ♦ þegar atvinnurekanda finnst það rétt?
- ♦ þegar aðilar eru sammála um að notkun sé nauðsynleg?

Hvenær á að nota persónuhlífar?

- ◆ þegar atvinnurekandi metur þörf fyrir þær

Hvernig hlífar - Þær verða að:

- ◆ henta til varnar þeirri áhættu sem um er að ræða án þess að þær leiði til aukinnar áhættu
- ◆ hæfa ríkjandi aðstæðum á vinnustað
- ◆ miðast við vinnuvistfræðilegar kröfur og heilsu starfsmanna
- ◆ vera mátulegar fyrir þann sem þær ber (miðað við nauðsynlegar stillingar)

Atvinnurekandi skal ...

- ◆ greina og meta áhættuna til að geta valið viðeigandi persónuhlífar
- ◆ ákvarða við hvaða skilyrði beri að nota þær
- ◆ láta starfsmönnum persónuhlífar í té **endurgjaldslaust** þegar aðstæður krefjast
- ◆ sjá fyrir nægum upplýsingum um hverja gerð persónuhlífa og upplýsa starfsmann um þá hættu sem persónuhlífunum er ætlað að vernda hann gegn

---

Atvinnurekandi skal ...

- ◆ ...sjá til þess að starfsmenn fái þjálfun og ef við á, sýnikennslu í notkun persónuhlífa
- ◆ ...sjá til þess að persónuhlífar séu notaðar í samræmi við notkunarleiðbeiningar
- ◆ ...setja upp eitt eða fleiri skilti sem gefa til kynna hvaða gerðir af persónuhlífum ber að nota á viðkomandi stað

Boðmerki

Notið hlífðargleraugu Notið öryggishjálm Notið heyrnarhlífar

Hvað tákna þessi boðmerki?

10
VINNUEFTIRLITIÐ

Öryggis- og heilbrigðismerki

ÖRYGGISREGLUR

Gilda fyrir alla sem eru á vinnusvæði

 <p>Hjálmaskýla er við allar framkvæmdir úti sem inni.</p>	 <p>Notið öryggisbelti við stjórn á vinnuvélum og ökutækjum.</p>
 <p>Notið sjrallskaftnað við útvinnu.</p>	 <p>Einkasamtöl í faralmsa eru ekki leyfð á vinnutíma.</p>
 <p>Notið öryggiskó við allar framkvæmdir úti sem inni.</p>	 <p>Notkun heymahlifa til að hlusta á útlarp eða tónlist eru ekki leyfð við vinnu.</p>
 <p>Notið aðrar persónuhlífar þegar þeirra er þörf.</p>	 <p>Brot varða brottvisur af vinnusvæði.</p>

11
VINNUEFTIRLITIÐ

Atvinnurekandi skal tryggja að ...

- ♦ persónuhlífum sé haldið við
- ♦ persónuhlífar séu yfirfarnar
- ♦ persónuhlífar séu lagfærðar
- ♦ persónuhlífar séu geymdar á fullnægjandi hátt þannig að þær haldi verndareiginleikum sínum og hreinleika

12
VINNUEFTIRLITIÐ

Starfsmenn

- ♦ Starfsmönnum er **skylt** að nota þær persónuhlífar sem þeim eru látnar í té á meðan á vinnu stendur.
- ♦ Þeir **skulu** leggja sitt að mörkum við að ganga úr skugga um að persónuhlífar komi að tilætluðum notum.
- ♦ Þeir **skulu** tilkynna bilanir eða ágalla sem upp kunna að koma.

13

Kröfur í reglum nr. 547/1996 um byggingarvinnust og aðra tímab..

- ♦ VinnuEftirlitið gerir þá almennu kröfu að atvinnurekendur leggi til hlífðarfatnað sem hæfir ríkjandi aðstæðum og eðli vinnunnar, m.a. árstíðabundnum aðstæðum s.s. hlífðarfatnað gegn kulda, höfuðföt (hjálmhúfa, hjálmkragi) til nota með eða undir öryggishjálma, öryggisskó (kuldaskó) og hlífðarhanska, sbr. reglur nr. 547/1996

14

Úr reglum nr. 547/1996, IV. Viðauka. A-hluti, 9.1.

- ♦ Starfsmenn við byggingarvinnu **skulu nota** öryggishjálma og öryggisskó með stálhettu og stálpötu í sóla. Starfsmenn skulu nota aðrar persónuhlífar við vinnu sína eftir því sem nauðsynlegt getur talist svo sem: öndunargrímur, heyrnarhlífar, hanska, augn- og andlitshlífar, öryggisbelti o.s.frv. Slíkar persónuhlífar leggur atvinnurekandi til. Þegar slíkra persónuhlífa er krafist eru starfsmenn **skyldir** að nota þær. Um notkun og gerð persónuhlífa skal fara eftir gildandi reglum.

15

Merking persónuhlífa

- þegar kaupa skal persónuhlífar

- ♦ Er búnaðurinn CE-merktur?
- ♦ Kemur fram kenninúmer samþykks aðila?
- ♦ Er CE-merkið sýnilegt, læsilegt og varanlegt?
- ♦ Er búnaðurinn merktur samræmdum staðli?
- ♦ Eru notkunarleiðbeiningar á íslensku?
- ♦ Hvað innihalda notkunarleiðbeiningar?

(sjá nýja heimasíðu um persónuhlífar á www.vinnueftirlit.is)

Líftími persónuhlífa

- ♦ oftast ákvarðaður af framleiðanda
- ♦ fer eftir gerð og efni persónuhlífar
- ♦ fer eftir álagi og aðstæðum við notkun
- ♦ geymsla getur haft áhrif á endingu

Upplýsingar um líftíma

af heimasíðu Vinnueftirlitsins, www.vinnueftirlit.is

- ♦ Það getur verið erfitt að vita fyrirfram um endingartíma öryggishjálma en almennt er reiknað með að endingartími þeirra, miðað við eðlilega notkun, sé **5 ár** frá framleiðsludegi nema framleiðandinn gefi annað upp í notkunarleiðbeiningum. Það sem getur haft áhrif á hlífðareiginleika hjálma og þar með endinguna er sterkt sólarljós, veðurfar (mikill hiti eða kuldi) og efnasambönd.

Tímabundin vinna í hæð

- ♦ Notað fyrst og fremst almennar ráðstafanir til að tryggja öryggi við vinnu í hæð, verkpalla, vinnulyftur o.s.frv.
- ♦ Heimilt að nota sértækar ráðstafanir (öryggisbelti og línur) ef almennum ráðstöfunum verður ekki við komið.

Sértækar öryggisráðstafanir = persónuhlífar

Aðeins er heimilt að nota fullkomin öryggisvesti þar sem fallhætta er fyrir hendi

---

Sértækar öryggisráðstafanir

Aðeins er heimilt að nota línur með dempurum þar sem hætta er á falli

---

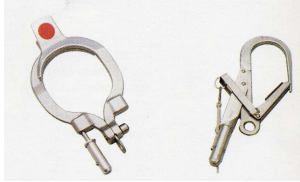

Tengi

- Tengibúnaður skal þola að lágmarki 15 kN í 3 mínútur (1500 kg)

22
VINNUEFTIRLITIÐ

Leiðbeinandi skrá yfir persónuhlífar í reglum 497

- ♦ höfuðhlífar
- ♦ heyrnarhlífar
- ♦ augn- og andlitshlífar
- ♦ öndunarfærahlífar
- ♦ hand- og handleggjahlífar
- ♦ hlífar fyrir fætur og fótleggi
- ♦ húðvörn
- ♦ vörn fyrir bol og kvið
- ♦ til varnar öllum líkamanum

23
VINNUEFTIRLITIÐ

Leiðbeinandi skrá þar sem nauðsynlegt er að nota hjálm

Öryggishjálmar

- ♦ byggingarvinna, pallavinna, niðurrif
- ♦ stálgrindur, möstur, turnar, málmbræðsla, orkuver
- ♦ vinna í gryfjum, skurðum, stökkum, göngum
- ♦ malar- og grjótnám
- ♦ sprengivinna, jarðefnavinna ofan- eða neðanjarðar
- ♦ skipasmíðar
- ♦ í grennd við lyftur, lyftibúnað, krana

24
VINNUEFTIRLITIÐ

Leiðbeinandi skrá þar sem nauðsynlegt er að nota augn- eða andlitshlífar

- ♦ **Hlíðargleraugu, gríma eða önnur andlitsvörn**
- ♦ — Suðuvinna, slípun og sögun.
- ♦ — Sprungufylling og meitlun.
- ♦ — Steinnám og steinhögg.
- ♦ — Vinna með naglabyssum og hnoðverkfærum.
- ♦ — Vélhreinsun á efni sem flísast úr við vinnslu.
- ♦ — Eldsmíði.
- ♦ — Mulningur og hreinsun á flísum og brotum.
- ♦ — Sandblástur.
- ♦ — Vinna með sýrur og ætandi efni, sóthreinsunarefni og tærandi hreinsiefni
- ♦ — Vinna með vökvaprautunartækjum.
- ♦ — Vinna með bráðin efni og í nálægð þeirra.
- ♦ — Vinna í hitageislun.
- ♦ — Vinna við leysigeisla.

Aðrar hlífar sem nauðsynlegt getur verið að nota

- ♦ ...hlífar fyrir hendur – hanskar
- ♦ ...hlífar fyrir fætur
- ♦ ...augn- eða andlitshlífar
- ♦ ...öndunarfærahlífar
- ♦ ...heyrnarhlífar
- ♦ ...hlífar fyrir bol og handleggi
- ♦ ...hlífðarfatnaður gegn veðri
- ♦ ...fallvörn
- ♦ ...húðvörn

Persónuhlífar!

- ♦ ...skal nota þegar ekki er hægt að komast hjá áhættu eða takmarka hana nægjanlega með tæknilegum ráðum sem veita almenna vernd eða með ráðstöfunum, aðferðum eða annarri tilhögun við skipulagningu
- ♦ Persónuhlífar eru endastöð, ekki upphaf!
